

*Azərbaycan Respublikası
Maliyyə Nazirliyinin
Dövlət Sığorta Nəzarəti Xidmətinin
rəisi*

*“İPƏK YOLU SIĞORTA”
Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin
İdarə Heyətinin Sədri*

_____ *N.C.Xəlilov*

“___” _____ *2011-ci il*

_____ *N.C.İmanov*

“___” _____ *2011-ci il*

MONTAJ SIĞORTASININ ƏSAS QAYDALARI

BAKİ 2011

МОНТАЬ СЫВОРТАСЫНЫН ЯСАС ГАЙДАЛАРЫ

“Монтаъ сывортасынын ясас гайдалары” (bundan sonra matndra “Qaydalar” adlandyrilacaq) Azýrbayan Respublikasý qanunlarýnyň vý diger normativ-hýzqaqı aktlarýnyň týlýbrýriná týqvafiq išlyňib hazýrlanmýşdyr vý “Монтаъ сывортасы” týqavilarsinin (bundan sonra matndra “sývorta týqavilarsi” adlandyrilacaq) ayrylmaz týrkib hissäsidir.

Hazýrki Qaydalar czrä sývorta pövç sývorta obyektinä dugra ýamlak sývortasyna aiddir vý yaýlakyn ýanýyndan vý diger risklerden sývortası, çummi týlki mäsuliyyatın sývortası vý išin dayanmasы ilý bavы risklerden sývorta siniflerini ýozunda birleşdirir.

Sývorta obyekti hazýrki Qaydalara týqvafiq olaraq sývorta hadisäsinin wash vermesi nýticäsindä sývorta olunmuþ yaýlakyn itirilmäsi (mähv olmasý) vý ona zýrrar vurulmasы vý Sûüïðòàłynyň mülki mäsuliyätiný yaranmasы riski ilý bavы Azýrbayan Respublikasýnyň qanunvericiliyinä zidd olmayan ýamlak mänafelridir.

Hazýrki Qaydalara týqvafiq olaraq sývorta predmeti sývorta týqavilarsi czrä sývotalanan ýamlak vý hýmtchinin Sığortalının týlki mäsuliyyetidir.

Hazýrki Qaydalar, Sývorta şyahadynamasi, Sývortalı týrräfindän doldurulmuþ járizä forması vý týqvafiq ılavýlärg býtýovlukda bir týqavila hesab edilir.

Járizä forması týqavilärnin ýasası sayýylar vý sývorta týminatı járizä formasında Sývortalı týrräfindän giosträrlimish mýlumat vý járizä formasında qeyd olunmuþ Sývortalınyň býyannamasi ýasasında verilir

1. НÜҮІÐÒÀ ӨВІЕÍÀÒÛÍÛÍ ВÙÀÒØ ÄÀÈÐВÑÈ

Áó ñüüïðòà gaidalary ilya ñüüïðòà şyahadynamasiň äàðèë ïèäí ýamlaklara, sývorta mäddäti yarzinďa, montaý ñàùýñéíäý ïëäoäëäðû çàìàí vý inshaat èøëüðè àïäðûëäðéý, ýââýëäýäýí áeëëíüýéýí âý ýýçëýíëëýç ñýáýáëüðü ýýðü býtçn týsadçphi şadisýälyar nýtiýasýndä äýéýí çëéáí âý çýðüðëüðü áó ñüüïðòà øýùàäýöíàïñéíäý vý bu gaidalarnda ýýñöðëëýí èñòèñíàëäð íýçýðü äëüñääëäà öýïéíàò äåðèëèð.

2. ЯЛАВЯ СЫВОРТА ЩАГГЫ МЦГАБИЛИНДЯ СЫВОРТА ӨВІЕÍÀÒЫНА ДАХИЛ ЕДИЛЯН ЩАЛЛАР

Mägaviliýäý Ялавя bavlanmasы şärti ilya, ялавя sývorta þaggы mägabiliindyä àøàùûäâêûlar sývorta öýùèíàðyna daхил eдiliр:

- 2.1. Montaýda èñòèñäàäý ïéóíàí lâøûí, àëýò âý ëýâàçèlâðäð, lôâýääýò ðèëëíðè áàðàëëäðû âý êriýü÷è tikiiliýar;
- 2.2. Ç÷öíæö øýõñëýöý äýéýí çýðüðëüðü ýýðü ñüüïðòàłynyň mäsuliyätyi;
- 2.3. Şadisýä íýðèæýñéíäý lâéäàíà ýýëíèø ó÷öä âý äàüñîðûëäðûí àðâäàí âàëäûðûëíàñû ó÷öí ÷ýëëëýí õýðæëýð;
- 2.4. Týiñhâðûí ýùàðöý äàèðýñéíý äàðèë ïèäí ñýáýáëüðü ýëàäýäàð lâéäàíà ýýëýí çëéáí âý çýðüðëüðéí òýëýá åðäèëè, ùàâà íýäëëéàò äâñèðüýðé

еңідеңің іа төлеуден алынған оның үшін деңгеленген күнде деңгеленет, барлық мемлекеттік жаһандық шаралардың негізінде деңгеленет.

- 2.5. Түркістан облысында деңгеленген күнде деңгеленет, мемлекеттік жаһандық шаралардың негізінде деңгеленет.
- 2.6. Дюймов артиллерияның оруанынан оның үшін деңгеленген күнде деңгеленет, деңгеленген күнде деңгеленет.
- 2.7. Ишлярин даяндырылmasы нятижасында итирилмиш мянфяят вя бунунла бальы диэрпелешкінде деңгеленген күнде деңгеленет.

3. СЫВОРТА ОВІЕІАДЫНА ДАХИЛ ОЛМАЙАН ҰАЕЕАД (ИСТИСНАЛАР)

Аဆаңжылданда деңгеленген күнде деңгеленет:

- 3.1. Мәдениет жарылышынан аладай, деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.2. Ішляриндең төлемдерінің оңайлықтарынан аладай, деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.3. Сынаг мемлекеттік жаһандық шаралардың негізінде деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.4. Монтаңа едиляжк аваданлыгларын дахилиндя мювжуд олан конструксия, детал чатышмамазлызы, материал азлызы, гурашдырма вя монтаңа сящвлари (бу истисналар гұсурлу детал вя щисселярин тәммир вя монтаңа харжляриня аиддир вя бу сябяблар цыцндан сыворталанмыш диэрпелешкінде деңгеленген күнде деңгеленет);
- 3.5. Ашылма, еорланма, соңғы ашылма деңгеленген күнде деңгеленет;
- 3.6. Монтаңа мүгсайдиля истифадя олунан машины, аваданлыг вя диязәашларын механики вя йа електрик насазлызы вя йа гырылмалары (бяшс олунан насазлыг вя гырылмаларын диэрпелешкінде деңгеленген күнде деңгеленет);
- 3.7. Иіштілділдең чатышмазлыглары;
- 3.8. Сүйілдөлтілдердін арнайы анықтамаларынан аладай, деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.9. Монтаңы ашылма, соңғы ашылма деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.10. Мін摁адаңындаң ашылма деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.11. Мін摁адаңындаң ашылма деңгеленген күнде деңгеленет.
- 3.12. Найд іоғи, ашылма деңгеленген күнде деңгеленет.

үёаәйәаð аöоðи мцщасибат сянядляри, монтаъ аў аööðööæаðа аèа іёаí іёаí аў ёаéèуёёð.

Бу бянддя садаланан бязи истисналара, гаршылыглы разылыг ялдя олунарса, ялавя сывортта щагтынын юдянилмаси шярти или тяминат вериля билляр.

4. СЫВОРТА ӨВІЕІÀÒÛЫН ІОÄÄВӨÈ ВЯ СЫВОРТАЧЫНЫН МЯСУЛИЙЯТИ

Түіеіаò іоääýðе, ңүүіððа шящадятнамясинде урпнðööðеёý аàøеаіүүә ðаðеөөіеі үңаң іёіаң өүððе или сыворта шящадятнамясиня ялавя олунмуш сишаңыда эюстярилян аàааіеүүа аў ёўжаçеіаðаðүі ңіððаú ңаңүңеýү үүðеөеëеè аіаі аàøеаéðүð аў ңүүіððа шящадятнамясинде урпнðööðеёý аàðа ÷аðиа òаðеөөіеі үððаððаðүð. Лакин монтаъыі аó ðаðеөөäýі ўаâүе әеñіýі аў еа òаіаіеёý аàðа ÷аðаððүүеüа ңеððаðеш÷еёü օўңаеëе аåðеөëдийи ңаеëеаððа, щамин ңеññүеүðеёý үёаәйәаð օўїеіаò іоääýðе аàðа ÷аðиүð іёоð. Аó օўїеіаðүі ящатя даирясиня дахил олан вя иншаат ңаңүңеýү үүðеөеëеý іаðаðеаëе аў аваданлыглар ö+öі íўәеëеëаò (éöé) ңүүіððаðүі үаðаðаðñà, ңүіеі іаеëеаðеа үёаәйәаð օўїеіаò, іўәеëеëаò ңүүіððаðүі аàðа ÷аðаðаðааі ңіððа аàðеаіүð.

Тяминат мцддятиня, сыворта шящадятнамясинде айры разылашма олмадыгда, дюрд щяфтилик синаң мцддяти дя дахилдир.

Сыворталы гурьуларын бцтювлцкдя вя йа щяр щансы бир щиссясинин синаңдан кечмасинин башлама тарихлярини ян азы 8 эцн яввялдян Сывортачыйа йазылы олараг билдирмиялидир. Монтаъын тяминат мцддяти сыворта шящадятнамясинде эюстярилян тарихдян яввял баша чатдыгда синаң дюврц, мцддяти дяйишдирилмядян иреки чякилир. Анжаг монтаъ сывортасынын тяминат мцддятинин сыворта шящадятнамясинде эюстярилян мцддятдян яввял сона чатажыны, сыворталы азы 8 эцн яввялдян Сывортачыйа йазылы шякилдя билдирмиялидир.

Ңүүіðтә аðаðеөеëеð монтаъ еөёððе ңүүіððа шящадятнамясинде урпнðööðеёý օаðеөөäý аàðа ÷аðиаçñà, օўїеіаò іоääýðе, гаршылыглы разылыг ясасында мцайийян едиллян шяртлар вя ўёаâү ңүүіððа ңаðаðа аëүñіаðеа óçàäüëа билляр.

Синаң мцддяти ярзинде эюрцлян иш дюрд щяфти ярзинде сона чатдырылмадыны щалда тяминат мцддяти, гаршылыглы разылыг ясасында аў ўёаâү ңүүіððа ңаðаðа аëүñіаðеа узадыла билляр.

5. ҢҮҮІÐÒÀ ТЯМИНАТЫНЫН ҮÖÄÓÃÈ АÖÂÂВÉВ ИЕІІВ ВЯ АÖÂÂВÄВÍ АÖØÌВ АÀÖÒЕÀÐÙ

Сыворта тяминаты, шящадятнамядя башланыж вя сона чатма тарихляри кими эюстярилян эцнлярдя, тяряфлярин башга жцр разылашмадыглары щаллар ццн, ңаðаò 24.00-аа үööðа аöââүеү іеіеð аў вахты гуртардыны заман ңаðаò 24.00-аа үööðа аöââүеү іеіеð аðеөөð.

6. ҢҮҮІÐÒÀЛЫНЫН ИВЁОІАÒ АÀÐІВ ВЯЗИФЯЛЯРИ

- 6.1. Ңүүіððа÷û, аó ңүүіðтә іоäàâеëүнєіе, Ңүүіððаалынын ðеñкөі іаùеëеëеðеіе òаі аðеëеðиүнє өүððеёý ярия формасында, ңүүіððа шящадятнамясинде аў еа онун ўёаâүеүðеіаý ेаçäүүү ңўёоіаððа үңаңүі аàüëаійð.

Ñûüïððàłының іүеоіаðùíúí éàëаí âў éàðóä éàðûî÷ûа îeìàñú щалларында Сыбортачы сыборта мцгавилясини имзала мақалалы билир вя йа:

6.1.1. Сûüïððàłы áóíó áýñäyí áðìèøäèðñý, Ñûüïððà÷û аýçèééýöè федүіәкдян сонра 30 эцн габагжадан йазылы хябярдарлыг вермаси йолу илиа іöääâèéýя хитам веря аéеўð âў áó іöäääýð ўðçèíäy áèð ûàäeñý áàø âåðûðñý, áóíá ýfðöу сыборта фäüгèөи вермая билир.

6.1.2. Сûüïððàłы áó ûýðjêýöè áèéíýäyí åтмишдирсия, вя вязийят щадися баш вермаси мыйдян яввял мялум оларса, Ñûüïððà÷û аýçèééýöè федүіәкдян сонра 30 эцн габагжадан йазылы хябярдарлыг вермаси йолу илиа іöääâèéýя хитам веря билир âў éа рисгин азырлашма дяряжасиня уйын олараг ûýlëí âàðò ö÷öи мцяйян едилян ñûüïððà щагы óýðäéíè алмагла іöääâèéýíè äàäâà áðäèðöу билир.

Ñûüïððà÷û ðýðûðéíäyí тятбиг олунан хитам вермаси, Ñûüïððàłының сифаришли мяктуб васитасиля іүеоіаð эюндярилдийи òàðèðäý 30 ýöí ñíðà, ñàäð 24.00-аа ûðäðäé ãöäââýéü ièíèð âў êñòðòäàäy íeöìàéaí iöäääýöè ñûüïððà ûàäâð õ÷öí àðàðüñäâðû ðýðûðéíäy ðýðûðéäâ ãàëëëð;

- мцгавиляя, ýñàï монтаь іöäääýðе ўðçèíäy хитам вериллярся, èñòðèðäàäy íeöìàéaí iöäääýðе ìøäæðà ñûüïððà ûàäâð Íöí ýñäñû èëü ùâñâðäæðà ïåðè ãàéðàðû ðûð. Бундан башга, дюрд щяфтиядын артыг давам едяянын мцддяти оýíæíàðû âàðäðû ðûð, аó іöäääýðе ìøäæðà ñûüïððà ðàïæíæðû ïåðè ãàéðàðû ðûð.

- мцгавиляя, дюрд щяфтиялик сынағ іöäääýðе ўðçèíäy хитам вериллярся, аó іöäääýðе ìøäæðà сыборта щагындан ûå÷ áèð ûèññý ýåðè ãàéðàðû ðûð.

- мцгавиляя дюрд щяфтиядын артыг олан сынағ мцддяти ярзинде хитам вериллярся, сынағ мцддятина дахил олан айа аид сыборта щагы эери гайтарылмыр, сонракы айларын сыборта щагы тамамиля эери гайтарылмыр.

6.2. Bàððûñäà èñòðèðäàäy íeöìàéian, ляъв етмя âў йа ñûüïððà ûàäâð Íöí ðýðûðéíè ðýðûðéäy áðìèøü ûðäðäð отибарсыз сайылым.

6.3. Ñûüïððàłының иýðûðéýöèíäy ûå÷ áèð ãýñä iöyeéýí áâæëïýäéè ûàëëæðäà сыборта щадисяси:

- Сûüïððà÷û аýçèééýöè федүїїýеðäý ýââýë;

- Сûüïððà÷û iöääâæëýíè eýüâ áðìèøü ðýðûðéäy áâæëëæýéè iöäääýð ðýðèíäy;

- вя йахуд ляъв етмяниң ûðäðäæðû âðââðû ãâçâñàñû õ÷öí ëàçûì îeìàí iöäääýð ðýðèíäy áàø ââðûðñý, iñäà Ñûüïððà÷û, сыборта юдянишини, Ñûüïððàłының іүеоіаðùíà ýñàñýí ûâñâðäæðà ñûüïððà ûàäâð Íöí щагигятдя фäügèөе îeìàí ñûüïððà щагы áðàññû ðâæðû нисбетя уйын олараг юдяйир.

7. ÑÛÜÏÐÒÀ IÖÄÄÙÒÈ ӨДÇÈÍÄВ ТЯРЯФЛЯРИН ВЯЗИФЯЛЯРИ ВЯ ЩЦГУГЛАРЫ

Сыборта мцгавиляси цзря тярояфлярин щцгуг вя вязифялляри Азярбайжан Республикасының геввядя олан ганунверишилийи илиа, щазыркы гайдалар вя сыборта мцгавилясинин шартляри илиа тянзим едилир.

7.1. Сыбортачы сыборта мцгавиляси:

a) Сыборта мцгавилясинин бцтцн шартляринин эузлянилмаси;

- б) Сыртса мцгавиляси бальланаркян, сыртса рискини гиймятляндирымjak ццн ящамийят кясб едян вя она мялум олан тяфяррцат барядя, вя щамчинин, щяр бир обьектя мцнасибятдя бальланмыш вя йа бальланан бцтцн сыртса мцгавиляри барядя Сырттачыяя мялумат вермяк;
- ж) мцгавилянин гуввядя олдуу мцддятдя сыртталанмыш монтаъ ишляринин, материал, ляказимат, гурьу вя машынларын тяшлцкясизлии вя горунмасы ццн, вя щамчинин, сыртталанмыш ямлака даян зийанын гаршысыны алмаг вя йа азалтмаг ццн бцтун тядбирляри эюрмяк;
- ч) сыртса щаггыны вахтында юдямяк.
- д) Сыртса мцгавиляси цзя щцгуг вя вязифяляр Сыртталы тяряфиндин там вя йа гисмян ццнжц тяряфя вериля билмяз, бурада Сыртталынын йазылы формада тясдиг едилмиш разылыбы олдуу щал истисна тяшкыл едир.
- е) Йöäàäööü èìçäèäíäüääí ññööäà ññüöööäà èööööö ямлакын ярия формасында, ññüöööäà шящадятнамясинде âü йа онун ўëäâüööëéäü ýþñöööëéüí éåðè âü éà âýçèééüöö Ññüöööäà÷ññüí ðàçüëüüñü ìèìääàí äüéèöäööëéüöñü, Ññüöööäàлы áó щагда яэр яүеёеёёёёк:
- þçö öööööéäüí âü éà ññööäà ðàçüëüüñü èëü áàöäà áèöèñè öööööéäüí ùüéàòà êå÷èöèёёöñü, дярщал;
  - þçöööí ðàçüëüüñü ìèìääàí áàöäà øööñ öööööéäüí ùüéàòà êå÷èöèёярñü, áýçèééüöö þéöüíüí êèìè, дярщал, щяр ики щалда ўí ýåæè 8 ýöí ýöçèéäü Ññüöööäà÷ñйя мялумат вермялидир.

7.2. Сыртталынын щцгуглары:

- а) Азярбайжан Республикасынын ганунверижилийиндя нязардя тутулан гайдада сыртса мцгавилясия хитам вермяк;
- б) Сыртса мцгавилясии (Сыртса Сящадятнамясини) итиридий щалда онун йени нцсхясини (дубликатыны) алмаг;
- ж) Сыртса щадисясинин гаршысы алымасы вя даяя биляжяк зяярин азалмасы ццн зярури олан мялумат вя мясяцтляри Сырттачыдан алмаг;

7.3. Сырттачынын вязифяляри:

- а) Сырттачы, Азярбайжан Республикасынын ганунверижилийиндя нязардя тутулмуш щаллар истисна олмагла, Сыртталы щаггында вя онун ямлак вязийяти щаггында мялуматы йаймамаа боржлудур.
- б) Сыртталыя Сырттачы тяряфиндин мцяйян едилмиш гайдада тяртиб олунмуш сыртса мцгавилясии нцсхясини вермяк вя Сыртталыны сыртса мцгавилясии шяртляри или таныш етмяк;
- ж) Сыртталыдан щадися щаггында мялумат дахил олдугда баш вермиш щадисяин сябябларини, характерини арашдырмаг, дяймиш зяярин мигдарыны вя йа юдяниляжяк мябляни мцяйян етмяк, вя нятижядя щадисяни сыртса щадисяси кими таныдыгда вя юдянишин верилмасинде имтина ццн ясаслар олмадыгда мцгавиля или мцяйян едилмиш мцддят ярзинде вя гайдада сыртса мябляни(ляри) чярчивясинде сыртса юдянишини вермяк;
- ч) Сыртса юдянишинин верилмасинде имтина ццн ясаслар олдугда бу барядя Сыртталыя, сябяблары эюстярилмякля, йазылы шякилдя мялумат вермяк;
- д) Сыртталы тяляб етдиңде, сыртса мцгавилясии (Сыртса Шящадятнамясини) вя сырттаны тясдигляйян диэяр сянядлярин йени нцсхясини (дубликатыны) тягдим етмяк;
- е) Сыртса мцгавиляси или нязардя тутулан диэяр ющдяликтарини йериня иетирмяк.

7.4. Сырттачынын щцгуглары:

- а) Ññüöööäàёанмыш ямлакын ярия формасында, ññüöööäà шящадятнамясинде âü йа онун ўëäâüööëéäü ýþñöööëéüí éåðèééí âü éà

âýçèééýöèíèí äýéèøìýñèíè íþéðýñèø Ñûüîðòà÷û, 30 эцн габагжадан йазылы хябярдарлыг вермаси йолу или ýöääâèéýя хитам веря вў éà, ñûüîðòà ùäääñû öýðäèíè öýðäýá åòïüéë мцгавиляни ääâàì åðäèëðü áèëëýð. Ñûüîðòàлы, сыорталанмыш ямлакын éаðинин âý éà âýçèééýöèíèí рискин áàðâåðlý ештималыны åðтыражаг формада дяйишидирилмасини öýáýðäàðëñä ïöääýöè ùðçèíäý åýñäýí áèëëðlýçñû, öýáýðäàðëñä ïöääýöè ààðà ÷àðäûäàí ñíðà баш верян щадисялярля ялагядар Ñûüîðòà÷û öýðöðèíäý сыорта юдяниши верилмèð; хýáýðäàðëñä ãàéäàëàðû åýñäýí iïçóëìàlûøäûðñà, àëñíàí ñûüîðòà ùäääñû èëý àëñíàðû ìëäí ñûüîðòà ùäääñû åðäàñûäàéû öýðä ùäääñûéëý ýððöþ ßäýíèëíýñè iýçýðäý ðóðóëàí ñûüîðòà ßäýíèðèíäý ÷ûðûéû ð. Äýéèøëëëëë, ùäääñû áàðâåðlýсинин гаршысынын алымасына кюмjak едярся âý ààùà àç ñûüîðòà щаггы алымасыны öýðäýá åäýðñû, Ñûüîðòà÷û áó àëéèøëëëëëí áàðâåðlýе ðàðèëðäýí áàðëàéàðàä ïöääâèéýíèí áàðà ÷àðìàñûäà ãýäýð ìëäí ïöääýöè ццн сыорта щаггы фяргини эцн щесабы ясас эютцрмакля щесаблайыр вя бу фярги Ñûüîðòàлыйя åàéðàðû ð. Áó øüððöëýð Ñûüîðòàлыйя äý åéíè гайдада öýðäàëà åäëëëëð.

б) Сыорталынын вердии инфомасийанын, вя щамчинин, Сыорталы тяряфиндяя сыорта мцгавилясинин тялябларинин йериня йетирилмасинин йохланмасы.

ж) Ñûüîðòà÷û, истядийи âàðò ñýëàùèééýöëë íöìàéýíäýñè áàñèòýñèëëý ñûüîðòà åðäèëðèëëíèø áéíà âý åóðûóëàðà iýçàðýò åòïüéë âý ïëäðû éïðëàìàä ñýëàùèééýöëëý åàðäû ð. Ñûüîðòàлы áó éïðëàìàëàðà èæäàçü åâðlýéë âý êþlýë åðïüéë боржлудуð.

8. СЫОРТА ЩАГГЫ ВЯ ОНУН ЮДЯНИЛМЯСИ ГАЙДАСЫ

8.1. Сыорта щаггынын юлчцсц Сыорталы тяряфиндяя гцввядя олан тариф дяряжляри, мцгавиляни гцввядя олма мцддяти вя диэяр факторларла мцвафиг олараг сечдийи сыорта шартляри ясасында мцяйян едилир. Сыортачы сыорта щаггынын юлчцсцнц мцяйян едир вя Сыорталыйя мцвафиг мябларьи щесаб тягдим едир вя юдяниш мцддятини эюстярир.

8.2. Сыорта щаггы вя йа онун разылашдырылмыш илк щиссяси сыорта мцгавиляси баьландыны эцндин 1 айдан эеж олмайраг юдянилмядидир. Сыорта щаггынын икинжи вя сонракы щиссяляри вахтында юдянилмядикя Сыортачы онун юдянилмаси ццн йазылы сурятдя 15 эцнядяк мцддят мцяйян едя биляр.

8.3. Сыорталы юз тяряфиндяя сыорта щагларынын юдянилдийини сцбут едян сянядляри сахламалы вя онлары Сыортачынын тяляби или тягдим етмиялидир.

Яэяр сыорта щагларыны Сыорталынын тапшырыэы или башга бир шякс юдяйирся, щамин шякс бунунла ялагядар олараг Сыорта мцгавиляси цэрэ щеч бир щцгуг ялдя етмир.

9. ÑÛÜÎÐÒÀ МЯБЛЯИ ÂВ СЫОРТА ЩАГГЫНЫН ËØÅÉÉÙÍ ÅÄÈËÌÙÑÈ

9.1. Сүүîðòà шящадятнамасинде ýþñðöðëëýí ñûüîðòà мябляи:

- монтаж едияжяк дязэащ, гурву вя материалларын (яэяр варса, эюмрцк, верэи, рцсум бўйðæёўð, еляжя дя няглийиат вя монтаж хяржляри дя ääðèë ìëìàäëà) äýéяðèíäý вя;
- åéðûäà олараг сыорта едилибся, монтаж ишляриндя èñðòèðàäý ìëóíàí ìàðû, åéëðü âý åýâàçèìàðèäð, ïöäýäýð монтаж åâðâëëàðû âý êþlýë ÷è ðèëëëëëëýðеí ùýjéí äþâðäýëë åàçàð åèéíðèíäý àç вя йа чох ìëà åéëëýð.

- 9.2. Ñûüîðòà шящадятнамисинде ýþñòýðèëÿí ñûüîðòà мяблянини òðýøêèë áäýí ямлакëàðûí äèéíjòëýðè àðòарса, ñûüîðàлы, áó àðòûíûí áàø áåðäèéëíè ìàéñèìóí 5 ýóí ýðçèíáÿ âý щадися áàø áåðìjëðäÿí ýââÿé éàçûëû øýèéëäÿ Ñûüîðòà+ûéà áèéëæðìjüлиdir.

10. СЫВОРТА ЩАДИСЯСИ ÁÀØ ÁÅÐÄÈÉÈ ÇÀÌÀÍ ÑÛÜÎÐÒÀLININ ВВÇÈÔВÆВÐÈ

- Сывортта щадисяси áàø áåðäèéë çàìàí Ñûüîðòàлы:
- 10.1. Щадисянин áàø áåðäèéëни юйрэндикдян ñííðà дярщал вя йа ýí ýåæè 3 ýóí ýðçèíáÿ ñûüîðòà+ûéà ijéóìàò áåðìjëèëäð;
- 10.2. Мцвафиг ijöùàôèçý âý öeeéàñâòìý öýäæðòýðèíè ûýéàòà êå+èðìjëè âý áó ijâñyäey Cûüîðòà+û ðýðôðeíayí iià áåðëëìèø тялимматлара, èìèàí áàðèëëíayí, ìàéñèìóí ijéóyé áòìjëèëäð;
- 10.3. Шааéñyíeí ñýáyaeíé, úàíñû öýðæðòäy áý öýððòýð áàø áåðäèéëíè þéðýíjyé, çýðýð áý çééàíûí iяблянини ijöýéeyí áòlýé ö÷öí ëàçûí олан вя ñûüîðòàлы òýðûðòeíayí öýlèí едилмаси ijõlêõí олан ijéóìàò áý ñýíyäeyðè (ÿñéè, ðýñâëà áæéëìèø ñóðýð áý éà êñâðiñòðýðè) ñûüîðòà+ûûíû ðýýéüáeyí ýñâñyí дярщал она áåðìjëè âý зярярин тягсиркар ццнжц шяхс тяряфиндян юдянилмаси ùöäóäoíäaí èñòðòâäy ëóíìâñû ö÷öí ëàçûí íëàí, áîðóíà áééüí, мцвафиг ijéóìàò áý ñýíyäeyðè áåðìjëèëäð.
- 10.4. Зеéàí âý çýðûðòéí öýðìèíè iяблянини áéëæðòýí áèð мялуматы ijõlâñèá áàòò ýðçèíáÿ Ñûüîðòà+ûéà áåðìjëèëäð;
- 10.5. Щадисянин áàø áåðäèéë èåð áý üмлакларда, çýððòðè ùàëëàð èñòðèñíà ijéïàëëà ùâ÷ áèð äýéèøëèëëê олунмамасыны ðýlèí áòlýëèëäð; Cûüîðòàлы éooâðûäaâêû öýððöýð õéüõí iëàðaâ Ñûüîðòà+ûéà ijéóìàò áåðäèéëayí ñííðà монтаъ èøeíèí eyíyéijyé ijâñyäe èëõy èé-èé ïýüæìèø öýlèð ишлярини (àéðûäæà, öýlèð етмя щагда öýáyðâðëñýын верилмаси øýððòè èëý), ñûüîðòà+ûûíû ñýéàñëéëýðè ñцмайяндяляринин ýýéïjyéí эюзлямядян ùýéàðà èå+èðý áééüí.
- Ñûüîðòà+û çýðûðòéí áàø áåðìjëñè èëý ýéàãyäað öýáyðè àëäûâäaí ñííðà 7 ýóí ýðçèíáÿ áêñïâðòëýðèíè ùàëëñy áéðòeíy ýþíäyðiçñy, Ñûüîðòàлы ùâ÷ áèð øýððöýð ýýéü áðìjëäyí çýðûðòýð õúðaìûø ùèññyíèí ðýlèðèíy áàøëæà áéëüí.
- 10.6. Cûüîðòà+ûûíû сялашийятли ióìàéýíäyýðèíèí þäyíèø æàâàáâàûëëëë âý iяблянини, çýðûðòéí тягсиркар ццнжц шяхспяр тяряфиндян юдянилмаси ùöäóäoíó ijöýéeyí áðìjëé ö÷öí ñûüîðòà iëóññõø èåð áý üмлакларда, áóíéæðëä yéàãyäað ñýíyäeyð öçýðèíayí апаражаглары èñõëæàò áý öýäãæàðëæðà èææàçý áåðìjëèëäð;
- 10.7. Cûüîðòà iëóññõø ямлаклар, ейни рисклар вя мцддят цзрja áàøââ áèð ñûüîðòà øððêyðeíayí äý ñûüîðòà iëóññõà, áóíó Ñûüîðòà+ûéà áèéëæðìjëèëäð.

11. СЫВОРТА ЮДЯНИШИНИН АЗАЛДЫЛМАСЫ ВЯ ЮДЯНИЛМЯСИНДЯН ИМТИНА ЕДИЛМЯСИ ЦЦН ЯСАСЛАР

Нұнүілдөліл, сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады. Сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

Нұнүілдөліл, сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

12. ҚҰДАСОДАЛЫКТАРДЫҢ ҚАРДАРЫ

12.1. Сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады. Сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

Сывортада ғалымдардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

Ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

12.2. Түрдегі ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

12.3. Експерт ряйляриндегі ашының мемлекеттік мәндерінде:

-шынан түрдегі ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады;

-шынан түрдегі ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады;

-шынан түрдегі ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады;

12.4. Түрдегі ойдан көрсетілген жағдайлардың қарастырылған жағдайларынан миқтаптастырылады.

12.5. Тяжелораненең мемлекеттік мәндерінде:

Сыртса юәүіеøинин یябляни пнүїлðòà 160ñø Øумлакларын çўðýðèí áàø âåðäèéè ðàðèðäýи бир ýóí ýââýéè è äýéýðèíý áýðàáýðäèð. Сыртса юәүіеøин мябляниäяи ýýð âåðñà, азadolма мябляни (юдяниш мясулийтиндян аçàäïèà нисбяти) -ñöñëüð.

- 13.1.3. Истифадя олунмуш ямлаклар зяряя урадыгда:
Юдянишин мябляни йухарыдақы гайдада щесабланыр вя йени гойулан щисселярля ялагядар кющнялмя нисбяти нязяря алныры.
- 13.2. Ялавя разылашма ёёў сыртса òðìéàðòà âåðèéýí ñàëëàðäà:

- 13.2.1. Монтаъ ишляри ццн истифадя олунан дязэаш, àëýò áý материалларда:

Зядялянмя ñàëëññà:

Сыртса юәүіеøинин یябляни, ýýð âåðñà, êþlðøê, âåðýè áý ðõñòî þäyìýðø ðя дахил олмагла, åùðèéàð ñeññýýðèíý äýéýðèíý, íýäéèééàð öýðæéýðèíý, ñþðöèíý áý åóðàðäûðñëà ð÷öí ÷ýéèéýí ðýðæéýðø óéüóí îeàðàä ìöýééýí áäéèéèð. Íaíé åúðéééàð ñeññýýðø ñeññýýðø ñàðñà, áó çàìàí êþùíý áý eáíé åùðèééàð ñeññýýðø ñeññýýðø ñàðñà, áèéìýò ôýðæéýðø îýçýðø áeññôð. Сыртса юәүіеøин یябляниäяи, ýýð âåðñà, азadolма -ñöñëüð.

Ямлак там мяшв олдугда:

Сыртса юәүіеøинин یябляни пнүїlðòà 160ñø Øумлакëàðñí çўðýðèí áàø âåðäèéè ðàðèðäýí 1 ýóí ýââýéè äýéýðèíý áýðàáýðäèð. Сыртса юәүіеøин یябляниäяи, ýýð âåðñà, азadolма мябляни -ñöñëüð.

13.2.2. Учоã áý åàüññòàðñí арадан галдырылмасы ццн чакилян öýðæéýð.

Сыртса юәүіеøинин یябляни çўðýðèí áàø âåðäèéè ðýðæéýðèí òðìéçéýññè ð÷öí ÷ýéèéýí ðýðæéýðæýí ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

13.2.3. Cöðýðèé ìýäéèééàð âåññðöýðø ñaððø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

Сыртса юәүіеøин یябляни áó ìýññýýðø ÷ýéèéýí ðýðæéýðæýí ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

- 13.3. Зядялянмя щалында ñýéàðà êåðèéýí ìøññññà ðýðæéýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

- 13.4. Зядялянмя щалында 13.1. áýíainäýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

- 13.5. Зярят заманы сүүñðòà ïýáéýüéíèи ямлакын сыртса äýéýðèíäýí ác îeàðàä ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

14. СЫРТСА ЮДЯНИШИНIN ВЕРИЛМЯСИ

- 14.1. Ñûñññòà, щадися нятижясинда зярят чакмиш ýìéàéñ ðýðæéýðø áðäæéýð, йениси или явяз едя вя йа дяймиш çўðýðèí 160ñø пулла þäyééýð.
- 14.2. ïöðòðýðø ñûñññòà çàìàíû, þäyééðø áó ñûñññòà шядадятнамясинин øýðòðýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

14.2. ïöðòðýðø ñûñññòà çàìàíû, þäyééðø áó ñûñññòà шядадятнамясинин øýðòðýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø ñeññýýðø

Àíæàä ñûñîðòà шящадятнамияри àðàñûñíäà ðöñóñè ìàùèééýò âý øÿðòëýð ìàëëè êèàíëàðû âàðäûðñà, Ñûñîðòà÷ûñèàðûí þäýíèø ìàéëàðû ìöýééý ãäéëýðêýí áó ѩаллар âý þùäýëëëëýðéí øÿðòëýð íýçýðû àëñíûð.

- 14.3. Ñûñîðòàланмыш ýмлакларäàí мцаяйян щиссясинин зядлянмаси çàìàíû çýðûð щямин ùèññýéý àèä íëàí ñûñîðòà ïýáëüè ùýæïèíäý þäýíèlið âý ñûñîðòà ìöääýòè ÿðçèíäý зядлянмая эюря вериляжк юдянишлярин цуми ìябляни, ùýìeí ùèññýéý àèä цуми ñûñîðòà ïýáëüèíäý ÷î ìëà áèëìýç.
- 14.4. Сывортა юдрніш 15 гун ярзиндя hryata кечирилir. Qeyd edilrн тұддат bu qaydalarын 13.1-ci брндинде giostarilrн sяnrdlarыn таqdim edilmесindra sonra, ekspertiza кечирилдикдя isя ekspertin yekun qярагыndan sonra hesablanыr.

15. ÇБÐВÐ ÂÙ ҺÄВÍÈØÈÍ ÑÍÍÀ ×ÀÖÌÀÑÛ

- 15.1. Ñûñîðòà÷û сывортта þäýíèøèин ìябляни мцгабилиндя Сыыттодалының эцнащкар шахсляря гарши иддиа галдырмаг щцгуугуна сашиб олур. Сûññîðòà÷û щар щансы бир èääèà èëëëë ñööðûðny, áó èääèà ìýñûëусиè àéäûñíëàðäûñíàä õ÷óí èàçûí íëàí âý ýëäý âäéëëíýñè ìöïèöí íëàí ñûññäýð ìëà ìûëöíàðëàðû Сыворталы она ìööëýä òýääèì áðòìýëëèð.
- 15.2. Сывортта щадиссясинин áàø âåðlýñè íýðèæëýñèíäý ямлак òàì мяшв оларса, ñûññîðòà òýìèàðû ñññà ÷àðìñø ùâññà ìëööð. Зядлянмя ùâëññäà èññû, ñûññîðòà мябляни, щадися áàø âåðäëëë òàðèëäýí áðèáàðû, верилян þäýíèø ìябляни ãýäýð áçàëäûñèð.
- 15.3. Ñûññîðòà мябляни, ñûññîðòà шящадятнамасынде ìööðûëë ìàùèäýð (íþâ âý âðööñ) ùâëññäà ýþñòðûëë ярся âý áó âàùèäëýðäýí (íþâ âý éà âðööлардан) áèðè âý éà áèð íâ÷ýñè òàìàìèëý ÷үðûðû ÿððàйарса, щямин âàùèäëýð (íþâ âý éà âðööñëàðà) àèä íëàí ñûññîðòà òýìèàðû щадисясинин áàø âåðäëëë òàðèëäýí ñññà ÷àðàð. Зядлянмя ùâëññäà èññû ùýð áèð âàùèä (íþâ âý éà âðööñ) õ÷óí ìöýééýí âäéëëíè ñûññîðòà мябляни, ÷үðûðèí áàø âåðäëëë òàðèëäýí áðèáàðû, верилмиш ñûññîðòà þäýíèøèí ìябляни ãýäýð áçàëäûñèð.
- 15.4. Ñûññîðòà ïýáëüèíèí áçàëìàñû ùâëëëàðûñíäà, ùâëëññýéí áàø âåðäëëë òàðèëäýí áтèáàðû ýöí щесабы ýññà ÿþòððöëмякля вя ялавя ñûññîðòà щагты àëñññà ñûññîðòà мябляни яввялки щяжминя гядяр àðööñûñè áëëýð.

16. СЫВОРТА МЦГАВИЛЯСИНЯ ХИТАМ ВЕРИЛДИКДЯ СЫВОРТА ЩАГГЫНЫН ЩЕСАБЛАНМАСЫ

Бу мцгавиля щям Сывортачынын, щям дя Сыворталынын 30 эцн габагжадан йазылы хябярдарлыг вермаси йолу или хитам едиля билар. Йазылы хябярдарлыг тяряфлярин мцгавилядя эюстярилян цнванларына эюндарылмиялайди.

- 16.1. Мцгавилянин Сывортачынын тяшяббцсц или хитам олунмасы щалында, Сывортачы Сыворталынын сывортта щагларыны бцтцилцдя гайтары; яэяр бу тяляб Сыворталынын сывортта гайдаларыны йериня йетирмаси или баылдырыса, Сывортачы чакилмиш хяржляр чыхылмагла мцгавилянин гуртартмамыш щиссяси ццң сывортта щаггыны гайтарыр.
- 16.2. Мцгавилянин Сыворталынын тяшяббцсц или хитам олунмасы щалында, Сывортачы чакилмиш хяржляр чыхылмагла мцгавилянин гуртартмамыш

щиссяси ццн сыорта щаггыны она гайтарыр; яэр бу тяляб Сыортачынын сыорта гайдаларыны позмасы или баълыдырса о, сыорта щагларыны Сыорталыйа бцтцнлцкля гайтарыр.

- 16.3. Sыborta müqavilasına vaxtyndan яvval xitam verildiyi halda, ясyr xitam verilmə anынадык сыортачы тягыfindян сыорталыу юдянилтүш сыбorta haqqыna bяrabыr вя ya ondan çok miqdarda сыбorta юдяниші verilmىشdirsa, сыбorta haqqы сыорталыу qaytarыlmыр.
- 16.4. Sыborta müqavilasına vaxtyndan яvval xitam verildiyi halda, ясyr xitam verilmə anынадык сыортачы тягыfindян сыорталыу юдянилтүш сыбorta haqqыndan az miqdarda сыбorta юдяниші verilmىشdirsa, hяmin сыбorta haqqя тяблыи ilя сыбorta юдяниші тяблыи arasyндакы farrq miqdarynda сыбorta haqqынын сыорталыу qaytarыlmасы тцvafiq olaraq bu Qaydalarin 16.1-ci вя 16.2-ci maddylarindя nяzяrdя tutulmuş qaydada hяyata кечirilir.

17. МЯЛУМАТ ВЯ ХЯВЯРДАРЛИQLARIN ЧАТDIRILMASI

- 17.1. Nүүїлдөàлптыы iйёөiàò âү ōýáýðäàðëüäéàðû, Nүүїлдөàчыйа вя йа нүүїлдөà ïöääâèéýñèíèí èlçäeäiàñû èøèíý âàñèðöý÷éèéè áäýí àýáíðëééý сифаришли iйёөoá âàñèðöýñè иёү аéëæðëéèöð.
- 17.2. Nүүїлдөàчынын iйёөiàò âү ōýáýðäàðëüäéàðû Nүүїлдөàлптыы iйёөiàò шящадятнамясинде ýþñðöýðëéýí öïâàiñià, áó öïâàí áýéèøièøñý Nүүїлдөàчыйа âү éà нүүїлдөà ïöääâèéýñèíèí áàüëäiàñûñià âàñèðöý÷éèéè áäýí àýáíðëééý áèëæðëéèöýí nñi öïâàià, åéíè öïðìàäà ÷àòäüðûñü.
- 17.3. Ööðүбөёýя, имза мцгабилиндя øüðñýí ðýäæè едилян iйёөoáлpar âү éà ðäæäðämëàð âàñèðöýñèéý áèëæðëéèöýí iйёөiàò вя ōýáýðäàðëüäéàð ää сифаришли iйёөoá âàñèðöýñèéý áèëæðëéèöýí iйёөiàò вя ōýáýðäàðëüäéàð nüüäééýñèíäý ïöäðäà ñöäâýéý iàéëéèöð.
- 17.4. Щадисянин баш вермаси вя йа тямир ишляриня башланмасы или ялагядар мялуматлар мцтляг габагжадан сифаришли iйёөoá âàñèðöýñèéý билдирилмелидир.
- 17.5. Mцqavila тягыflari bir birinя yolladыбы bildiriш вя хявярдарлыqlara dair ашавындакы тягыblırrя riayat etmeliidir:
  - a) тцqavilaуя müvafiq olaraq giondariljan hяr hansы tяlumat, bildiriш, хявярдарлыq вя ya razыlyq узылы шяkilda тяrtib olunmalы вя шахсяn, qabaqcadan ödөniлmiş rocht вя ya kuryer (chatdyrma barядя bildiriш ilя), faks вя ya teleks vasitasi ilя тцqaviladra giostrilmىш цnvanlara gönürlimliidir.
  - b) Тягыflarin цnvanlarы вя/vя ya rekvizitlari dяyishdiyi halda onlar bir birinя bu barядя яvvalcىdrя tяlumat giondarmlidirlar. Ясyr сыborta тцqavilasi czra тяgыf digyr тяgыfin цnvan вя ya rekvizitlarinin dяyishmisi barядя tяlumatlandыrlmayыbsa, кечтiш цnvana gönürlirjan bçtçn bildiriш вя хявярдарлыqlar кечтiш цnvana chatdyrlydyбы andan qыbul olunmuş hesab olunurlar.

18. ЭИІЛДӘННЕÉÀ ÂB ÈØ NÈÐPËBÐEÍÈÍ ÈÎÐÓIÀÑÛ.

Nүүїлдөà÷û, нүүїлдөàчыйа àèä þéðüýæýéè áöööí èiîlåðñèéà âү èØ nèððëýðëíè ýèçëè ñàðëæàiàñû сябябиндин ńia äýéüжяк çüðüýя эюря iýñóéèéýö äàðüñü.

19. ТЯРЯFLЯRUN MЯSULIYYATI

- 19.1. Sıvorta məqaviləsi Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə əsasən tərtib edilib və tətəffürlə lazımlı qaydada yerinə yetirilməlidir.
- 19.2. Sıvorta məqaviləsi əzər tətəffürlərdən biri məqavilərdən irəli gələn əhdəliklərinə yerinə yetirmədikdə və yaxud lazımlıncə yerinə yetirmədikdə Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyinə mənəfiq olaraq digər tətəffürlə vurduğu ziyanın yaşını ədəməlidir.
- 19.3. Sıvorta məqaviləsinə əsasən tətəffürlərdən heç biri o biri tətəffüfin yazılış razılığı və ya olmadığı halda əhdəliklərinə əsasən tətəffürlə vərmiş həqiquna malik deyil.

20. YARIZƏ FORMASI

- 20.1. Sıvorta məqaviləsi Sıvortalı tətəffürləndən doldurulmuş ərizə Forması əsasında bəslənilər və ya sıvorta məqaviləsinin ayrılmaz hissəsi sayılır.
- 20.2. Sıvorta məqaviləsinin bəslənməsindən sonra Sıvortalı tətəffürləndən sıvorta hadisəsinin baş verəsi ehtimalının qeymətləndirilməsi əzər vacib məlumatı Sıvortachıya yanlış və ya təhrif olunmuş şəkildə təqdim olunması aşkarlanarsa, və ya sıvorta məddəti ərzində barəcində yanlış və ya təhrif olunmuş məlumatlar verilən hallar ilə yəlaqədar olan sıvorta hadisəsi baş verərsə, bəzək faktlar sıvorta ədəmişinin verilməsindən imtina edilməsinə və ya məqavilənin etibarsız hesab edilməsinə gətirə bilər.

21. SİVORTA MƏQAVILƏSİNƏ QƏBUL EDİLMİŞ YLAVALR

Bu Qaydalar əsasında bəslənilər sıvorta məqaviləsinə əlavələr tətəffürlərin yazılışları ilə yazılış şəkildə qəbul edilir, müqavilənin ayrılmaz tərkib hissəsinə təşkil edir və bu Qaydalarda mövcud olan şartları dəyişdirir və ya təcəyyünləşdirilməyən şartları qəbul edir bilər.

22. MƏHBƏTİRLƏRİN NƏLLİ GAYDASI

Sıvorta məqaviləsi ilə bəzək bəzək təsərrüflər, o cümlədən tətəffürlər arasında yaranan fikir aylılığları və mətbəəsərlər bir qayda olaraq danışmaqlar yolu ilə həll edilir. Əsasən danışmaqlar yolu ilə nəticə yolda edilməzsa, mətbəəsərlər Azərbaycan Respublikasının qanunvericiliyi ilə təcəyyünləşdirilməyən qaydada, o cümlədən təhkimə qaydasında həll olunmalıdır.

МОНТАЖ СЫОРТАСЫНИН ТАРИФ ДЯРЯЛЯРИНИН ЩЕСАБЛАНМАСЫ

Тариф дярьяляри щесабланаркян ашындағы эюстяричилардян истифада олунур:

- 1) Сыортта щадисясинин баш вермаси ештималы (г): 0,01;
- 2) Бир мәгавиля цэрэ орта сыортта мябляни (С): 100000 AZN
- 3) Бир мәгавиля цэрэ орта сыортта юдяниши (С'): 8800 AZN
- 4) Баыланылағ мәгавилялярин сайы (н): 10.

Тариф дярьяяси ики щисседян ибаратдир: нетто-дярьяя вя йцклания.

Нетто-дярьяя (Щ) юзц дя ики щисседян ибаратдир: Ясас щисся (Щ₁) вя риск цстялийи (Щ₂). Онда

$$\text{Щ}_1 = 100 \cdot \frac{\text{S}'}{\text{S}} \cdot q = 100 \cdot \frac{8800}{100000} \cdot 0,01 = 0,09$$

Тясяввір едяк ки, топланмыш сыортта мәқафатлары сыортта юдяниши верилмасия 0,95 ештималы илиа кирайт едир. Онда ъядвяля ясасын бу ештимала уйын ямсал 1,645 олар.

	(ъядвял)				
γ	0,84	0,90	0,95	0,98	0,9986
α	1,0	1,3	1,645	2,0	3,0

Беляликля,

$$\text{Щ}_2 = 1,2 \text{ Щ}_1 \cdot \alpha(\gamma) \sqrt{\frac{1-q}{nq}} = 1,2 \cdot 0,09 \cdot 1,645 \sqrt{\frac{1-0,01}{10 \cdot 0,01}} = 0,56$$

$$\text{Щ} = \text{Щ}_1 + \text{Щ}_2 = 0,09 + 0,56 = 0,65$$

Тариф дярьяясинин структуру: нетто-дярьяя – 70%, йцклания – 30%.

Онда тариф дярьяяси (Т) ашындағы шакилдя тапылар:

$$T = \frac{100H}{100 - 30} = \frac{100 \cdot 0,65}{70} = 0,93$$

Сыортта обьектинин характеристикасындан сыортта рисгинин дярьяясия тисир едян амиллярдян, азадолмадан вя с. сябяблардян асылы олараг йцхарда алынан базис тариф дярьяясия азалдыры (0,1 – 1) вя я артырыры (1-2) ямсаллар тядбиг едиля биляр.